

Na osnovu člana 2. Zakona o sudskoj policiji Brčko Distrikta BiH («Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH», broj 42/04), Pravosudna komisija Brčko Distrikta BiH, na sjednici održanoj 24.01.2005.godine donijela je i usvojila

**PRAVILA
O SUDSKOJ POLICIJI
BRČKO DISTRIKTA BIH**

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilima utvrđuje se način vršenja poslova i postupanja sudske policije u obavljanju poslova i primjeni ovlaštenja propisanih Zakonom o sudskoj policiji.

Član 2.

Poslovi sudske policije u smislu Zakona o sudskoj policiji obuhvataju:

- osiguranje i pribavljanje potrebnih informacija,
- zaštitu i ličnu sigurnost sudija i drugih radnika suda,
- zaštitu sudskih zgrada,
- održavanje reda u sudnici,
- izvršenje sudskih naredbi za prinudno dovođenje optuženih osoba i svjedoka,
- sprovođenje osuđenih osoba u organ za izvršenje sankcija,
- izvršavanje naloga suda kojim se osigurava uspješnost vođenja odgovarajućeg sudskog postupka,
- pomoć Javnom tužiocu na njegov zahtjev prema sklopljenom sporazumu i
- obavljanje i drugih poslova određenih Zakonom o sudskoj policiji.

Član 3.

Naloga za vršenje poslova navedenih u prethodnom članu daje vijeće, odnosno predsjednik vijeća ili sudija pojedinac, koji postupaju u sudskom predmetu, saglasno odredbama Zakona po kome postupaju.

Poslove izvan okvira postupanja u sudskom predmetu, kao i poslove u okviru pomoći Javnom tužilaštvu i Kancelariji za pravnu pomoć, sudski policajci vrše po nalogu predsjednika Pravosudne komisije.

Sudski policajci su dužni postupati, shodno ovim Pravilima i kada, po nalogu suda, pružaju pomoć službenim osobama suda u izvršnom postupku.

Član 4.

Prilikom vršenja poslova za koja su ovlašteni odredbama ovih Pravila sudski policajci dužni su da nose propisanu uniformu, te drugu opremu i naoružanje u skladu sa propisima.

Član 5.

U vršenju svojih poslova sudski policajci dužni su da štite i čuvaju život ljudi i dostojanstvo čovjeka i mogu upotrijebiti samo ona sredstva prinude koja su predviđena zakonom, a prema osobama sa kojim dolaze u dodir u vršenju službenih poslova dužni su postupati obazrivo vodeći računa da ne naškode časti i ugledu tih osoba.

Član 6.

Sudski policajci u vršenju svojih poslova dužni su osobi kojoj se obraćaju na njen izričit zahtjev, pokazati službenu legitimaciju, tako što legitimaciju drži u ruci, a svoje prezime i ime saopštavaju usmeno.

Član 7.

Sudski policajci poslove iz svoje nadležnost mogu preduzimati na području cijele teritorije BiH, ako postoji opasnost odlaganja, s tim da o tome prethodno obavijeste komandira sudske policije na čijem području je radnja izvršena.

Član 8.

U vršenju poslova iz svoje nadležnosti sudska policija Distrikta sa policijom entiteta saraduje tako da međusobno pružaju pomoć u preduzimanju pojedinih radnji i ovlaštenja.

Član 9.

Eventualna saradnja sa odgovarajućim organima u inostranstvu, po određenim pitanjima, ostvaruje se preko Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.

II - VRŠENJE POSLOVA I OVLAŠTENJA**Član 10.**

Komandir sudske policije, uz saglasnost predsjednika Pravosudne komisije, organizuje rad sudske policije i odgovara za pravovremeno i zakonito izvršenje poslova predviđenim zakonom i ovim Pravilima.

Član 11.

Sudski policajac dužan je u vršenju poslova da:

- a) poznaje pravila o načinu vršenju poslova, zakonske i druge propise na osnovu kojih vrši službu,
- b) na vrijeme prima dužnost i službu vrši neprekidno do smjene, a preduzima poslove i radnje zaštite i kada nije na službi,
- c) pri vršenju dužnosti primjenjuje sredstva, mjere i metode rada u skladu sa propisanim ovlašćenjima i saglasno naređenju pretpostavljenog starješine,
- d) svojim ponašanjem u službi i van službe čuva svoj ugled, ugled sudske policije i suda, što se odnosi kako na ponašanje tako i na uredan izgled (odjeća, brijanje, šišanje).

Dovođenje

Član 12.

Dovođenje se vrši na osnovu:

- 1) naredbe suda za dovođenje okrivljenog, odnosno optuženog,
- 2) naredbe suda za dovođenje svjedoka,
- 3) naredbe suda za dovođenje (sprovođenje) osuđene osobe u organ za izvršenje sankcija.

Sudski policajac predaje pismenu naredbu o dovođenju i poziva osobu na koju se nalog odnosi da s njime pođe, a ako odbije, dovešće je prinudno.

Član 13.

Osoba koja prilikom dovođenja pokušava bjekstvo ili napada na sudskog policajca vezat će se liscama.

Radi izvršenja prinudnog dovođenja sudski policajac može upotrijebiti i druga sredstva prinude u skladu sa ovim zakonom.

Dovođenje u smislu stava 1. tačka 1. i 3. člana 11. ovih Pravila po pravilu vrše dva sudska policajca, prevoznim sredstvom.

Član 14.

Vojne osobe dovode ovlašćene vojne osobe a sudska policija u slučajevima iz člana 12. stava 1. tačka 1. i 3. Pravila, samo ako to blagovremeno ne mogu izvršiti vojne osobe.

Član 15.

Sudski policajac neće dovesti osobu čije je kretanje znatno otežano zbog bolesti, iznemoglosti ili trudnoće, kao ni osobu čije bi se zdravstveno stanje dovođenjem pogoršalo ali je o tome putem neposrednog starješine dužan odmah obavijestiti sud koji je izdao naredbu za dovođenje.

Neće se dovoditi osoba za koju se utvrdi da uživa imunitet.

Sprovođenje

Član 16.

Sprovođenje osuđenih osoba u organ za izvršenje sankcija vrši se, po pravilu, prevoznim sredstvom, a ako se sprovođenje vrši javnim prevozom osoba koja se sprovodi po mogućnosti treba da bude odvojena od ostalih putnika.

U slučaju da treba sprovođivati očigledno bolesne i iznemogle osobe, kao i trudne žene, obavijestit će ustanovu koja je izdala naredbu za njihovo sprovođenje, koja će odlučiti o potrebi sprovođenja u odnosu na te okolnosti.

Član 17.

Sudski policajac će vezati osobu koju sprovodi u slučajevima:

- 1) da je osuđena na kaznu zatvora od 5 godina ili težu,
- 2) ako postoji sumnja da će pokušati bjekstvo, bez obzira na vrstu i visinu kazne.

Član 18.

O predaji osobe i njegovih stvari izdaje se potvrda, koju sudski policajac prilaže uz izvještaj komandira odjeljenja sudske policije.

Pretresanje stana, drugih prostorija i osoba**Član 19.**

Sudski policajci vrše pretresanje stana i drugih prostorija na osnovu pismene naredbe suda. Prije pretresanja pozvaće se osoba označena u naredbi da dobrovoljno preda osobu, odnosno predmete koji se traže, s tim da se pretresanje može opet preduzeti ako se osnovano može pretpostaviti da nije predato sve što je traženo.

Ako se u stanu ne nađe osoba označena u naredbi, naredba će se uručiti nekom od odraslih ukućana, zastupniku tužene osobe ili komšiji, a ako takvih nema, pretresanje će se odložiti ako ne postoji opasnost od odlaganja.

Pretresanju se može pristupiti i bez prethodne predaje naredbe kao i bez prethodnog poziva za predaju lica ili stvari, ako je potrebno da se pretresanje izvrši odmah ili iznenada, ako se vrši u javnim prostorijama, vozilima ili sličnim objektima, ili ako je primjetan oružani otpor.

Član 20.

Pretresanjem se traže osobe i predmeti.

Pretresanje se po pravilu vrši danju, a noću, ako je započeto danju a nije završeno.

Pretresanje se vrši obazrivo tako da se ne remeti kućni mir.

Držalac stana ili drugih prostorija poziva se da prisustvuje pretresanju, a ako je odsutan, pozvat će se njegov zastupnik ili neko od odraslih ukućana ili komšija.

Član 21.

Ako se pretresanjem traže osobe sudski policajac može legitimisati sve zatečene osobe u stanu ili drugim prostorijama ko i osobe koje se u to vrijeme nađu u stanu ili drugim prostorijama.

Zaključane prostorije, namještaj ili druge stvari otvoriće se prinudno samo ako njihov držalac nije prisutan ili neće da ih otvori dobrovoljno.

Član 22.

Sudski policajac može bez naredbe ući u tuđi stan ili druge prostorije u slijedećim slučajevima:

- 1) ako se u stanu ili drugoj prostoriji nalazi osoba koje se po pismenom nalogu ima prinudno dovesti,
- 2) ako se u stanu ili drugoj prostoriji nalazi pobjegla osuđena osoba ili se tu sklonila.

Pod drugom prostorijom u smislu ovog člana smatra se svaki zatvoreni prostor uz stan.

U slučaju iz stava 1. ovog člana neće se sastavljati zapisnik nego će se držatelju stana ili prostorije izdati potvrda u kojoj će se naznačiti razlog i vrijeme ulaznja u stan ili drugu prostoriju.

Član 23.

Pretraganju stana i drugih prostorija prisustvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci, koji će se upoznati sa njihovom dužnošću praćenja pretraganja i tačnosti unošenja podataka u zapisnik.

O pretraganju se sastavlja zapisnik koji potpisuje osoba kod koje se pretraz vršio i svjedoci. Potpisnici će se poučiti da na zapisnik imaju pravo staviti primjedbe.

Pretraganje se može izvršiti i bez prisustva svjedoka ako nije moguće da se odmah obezbjedi njihovo prisustvo, a postoji opasnost od odlaganja.

Razlozi za pretraganje bez prisustva svjedoka moraju se naznačiti u zapisniku.

Član 24.

Pretraganje stana i drugih prostorija vrše najmanje dva sudska policajca, a izuzetno jedan ako se pretraganje ne može odložiti do dolaska drugog i ako ne postoji opasnost od otpora i napada.

Član 25.

Pretraganje osoba vrše na osnovu pismenog naloga suda sudska policajci istog pola, a istog pola moraju biti i osobe koje prisustvuju pretraganju.

Član 26.

Odredbe o pretraganju stana i drugih prostorija shodno se primjenjuju i kod pretraganja osoba.

Oduzimanje predmeta

Član 27.

Sudski policajac može privremeno oduzeti predmete od osobe koja ih drži na osnovu pismene naredbe suda.

Ukoliko ta osoba odbije da predmete preda oduzimanje će se izvršiti prinudno.

Za oduzete predmete izdaće se potvrda u kojoj će se navesti gdje su predmeti pronađeni, opisati se, a po potrebi i na drugi način će se osigurati utvrđivanje njihove istovjetnosti.

Oduzeti predmeti se predaju sudu uz potvrdu.

Održavanje reda u sudnici

Član 28.

Sudski policajci održavaju red u sudnici i po odluci suda iz zasjedanja mogu ukloniti sve osobe koje ometaju rad suda.

Sigurnost sudija i drugih radnika

Član 29.

Sudska policija dužna je da preduzima potrebne mjere za sigurnost sudija i drugih radnika suda u vršenju njihove službe i u tom smislu ima pravo na preduzimanje onih mjera prinude prema trećim osobama koje su predviđene Zakonom i ovim Pravilima.

Sigurnost sudske policije

Član 30.

Sudska policija u okviru svojih prava i obaveza preduzima potrebne mjere za zaštitu i sigurnost sudske zgrade što podrazumijeva praćenje stanja ulaska, kretanja i izlaska iz zgrade, kontrola rada čuvara, posebno u toku noći, te preduzimanje i drugih potrebnih mjera za sigurnost sudske zgrade, posebno u odnosu na mogućnost izbijanja požara ili eksplozije.

Upotreba tjelesne snage i gumene palice

Član 31.

Sudski policajac može da upotrijebi tjelesnu snagu i gumenu palicu radi sprečavanja tjelesnog napada na sudije, radnike suda, i druge osobe koje štite, kao i u slučaju bijega svjedoka, okrivljenog i osuđenog ili prouzrokovanja materijalne štete napadom na navedene ličnosti, sudsku zgradu nad kojom vrši nadzor.

Tjelesna snaga može se upotrijebiti radi savlađivanja otpora osobe prema kojoj se izvršava nalog suda.

Pod upotrebom tjelesne snage i gumene palice u smislu prethodnog stava smatra se udarac palicom, zahvat i druge vještine odbrane ili napada kojim se prinudava na poslušnost osobe koja remeti red.

Sudski policajac dužan je da prestane sa upotrebom tjelesne snage čim prestane neposredan napad ili otpor osobe protiv koje je upotrijebljena fizička snaga ili gumena palica.

Kao otpor u smislu stava 2. ovog člana smatra se svako suprotstavljanje zakonitom naređenju sudskog policajaca.

Član 32.

Gumena palica ne smije se upotrijebiti prema maloljetnicima ispod 14 godina života, očigledno bolesnim, starim i iznemoglim osobama, teškim invalidima i ženama čija je trudnoća vidljiva, izuzev da te osobe neposredno ugrožavaju život sudskog policajca ili život druge osobe, odnosno neposredni napad na sudsku zgradu.

Sudski policajac koji je upotrebio tjelesnu snagu ili gumenu palicu, dužan je da najkasnije u roku od 24 sata podnese izvještaj komandiru sudske policije o razlozima i intenzitetu upotrebe tih sredstava, koji će o tome sastaviti zabilješku na podnijetom izvještaju.

Upotreba vatrenog oružja

Član 33.

U slučaju da sudski policajac upotrebom sredstava prinude predviđenih u članu 31. i 32. ovih Pravila ne može osigurati zaštitu, odnosno obavljanje poslova može upotrijebiti vatreno oružje samo ako drugačije ne može:

- 1) odbiti neposredni napad kojim se ugrožava njegov život, život sudija i drugih radnika suda, i drugih osoba koje je dužan štiti,
- 2) da spriječi bijeg okrivljenika ili osuđenog koga osigurava, privodi ili sprovodi, ako posebne okolnosti opravdavaju bojazan da će ta osoba upotrijebiti vatreno oružje protiv druge osobe ili ako na to ukazuje način izvršenja posljedice ili druge okolnosti krivičnog djela koje je ta osoba učinila,
- 3) da se odbije napad na sudsku zgradu.

Prije upotrebe vatrenog oružja sudski policajac je obavezan čuvati život drugih ljudi, a o upotrebi vatrenog oružja obavezan je odmah pismenim putem izvijestiti komandira sudske policije.

Član 34.

Sudski policajac kada obavlja poslove u sastavu grupe može upotrijebiti vatreno oružje samo po naređenju rukovodioca grupe.

Naređenje za upotrebu oružja rukovodilac grupe može izdati samo u slučajevima i pod uslovom predviđenim u članu 33. ovog Pravila.

Član 35.

Upotreba vatrenog oružja u smislu člana 33. stav 1. tačka 1. ovih pravila podrazumijeva situaciju kada je život jedne ili više osoba u neposrednoj opasnosti od drugih osoba, s ciljem da se odbije ili spriječi započeti protupravni napad.

Pod neposrednom opasnošću za život podrazumijeva se fizički napad ili napad takvim sredstvom (oružje ili opasno oruđe) da se napadnuti obzirom na fizičku snagu napadača, broj napadača i sredstva na drugi način nisu mogli odbraniti.

Čim opasnost prestane vatreno oružje se ne smije upotrijebiti.

U slučajevima iz člana 33 stava 1 tačka 2 ovog Pravila, vatreno ružje se može upotrijebiti ako je to u nalogu suda izričito navedeno, o čemu se unaprijed obavještava osoba koja se privodi, osigurava ili sprovodi.

Član 36.

U slučaju iz člana 33 stava 1 tačka 3 ovih pravila vatreno oružje može se upotrijebiti prema osobi koja napada na zgradu, ako je napad neposredan i ako je počeo, a u trenutku upotrebe vatrenog oružja još traje.

Član 37.

U slučaju bjekstva (član 33. stav 1 tačka 2 Pravila) sudski policajac će pokušati da uhvati bjegunca uz istovremeni poziv «Stoj, pucati ću». Ako osoba ne stane sudski policajac će ponoviti poziv, pa ako bjegunac ni na ponovni poziv ne stane, a ne postoji drugi način za lišenje slobode, sudski policajac će upotrijebiti vatreno oružje.

Noću, u gustoj magli, na nepreglednom terenu ili u šumi, kao i kada osoba bježi prema šumi ili prema objektima gdje može da se sakrije, vatreno oružje može se upotrijebiti i poslije prvog poziva da stane.

U slučaju da se bjegunac kreće prema drugim osobama, sudski policajac ne smije pucati ako postoji opasnost da bi neke od tih osoba mogao ozlijediti.

Član 38.

Sudski policajac je dužan:

- da pravilno rukuje i upotrebljava sredstva naoružanja i opreme koja su mu data na službenu upotrebu,
- da pohađa predavanja koja se organizuju radi stručnog obrazovanja ili usavršavanja,
- da učestvuje u vježbama za održavanje tjelesne spremnosti i obračunavanja u borilačkim vještinama,
- da učestvuje u vježbama gađanja iz vatrenog oružja.

**III PRUŽANJE POMOĆI TUŽILAŠTVU I
KANCELARIJI ZA PRAVNU POMOĆ****Član 39.**

Sudska policija pomaže i Javnom tužilaštvu i Kancelariji za pravnu pomoć, s tim da se prethodno sklopi poseban sporazum o ovoj pomoći.

Član 40.

Vidovi pomoći Javnom tužilaštvu i Kancelariji za pravnu pomoć zavise od sporazuma iz člana 39 ovih Pravila koji se zasniva na odredbama člana 6. i 10. Zakona o sudskoj policiji Brčko Distrikta BiH.

SLUŽBENA TAJNA**Član 41.**

Sudski policajci obavezni su čuvati službenu tajnu.

Službenom tajnom smatraju se podaci i isprave do kojih je sudski policajac došao u obavljanju poslova i koji su zakonom ili propisom na osnovu Zakona predviđeni kao službena tajna, kao i oni podaci i isprave do kojih je sudski policajac došao u obavljanju svojih poslova, a njihovim saopštenjem ili odavanjem neovlaštenoj osobi bi se moglo osujetiti ili otežati obavljanje poslova sudske policije ili opravdan interes građanina ili pravne osobe.

Član 42.

U smislu člana 41. ovih Pravila, tajnom se smatraju i:

1. one činjenice i podaci iz istrage za koje su saslušana prisutna osoba upozorena, unošenjem u zapisnik, obavezi čuvanja tajne,
2. činjenice i podaci sa glavne rasprave kada je isključenje javnosti, zbog službene, vojne, državne, profesionalne, poslovne tajne, te različite interese maloljetnika ili drugih posebnih interesa Brčko Distrikta BiH.

Član 43.

Podaci i isprave posebno označene kao vojna ili službena tajna uvode se u posebnu knjigu «Su», «Pov» i drže se odvojeno u posebnim omotima.

Uz svaki omot vodi se popis akata koji se nalaze u omotu.

Za upis, sređivanje i čuvanje ovih akata odgovoran je komandir sudske policije.

Član 44.

Obaveza čuvanja službene tajne traje i nakon prestanka rada u sudskoj policiji.

Član 45.

Predsjednik Pravosudne komisije može sudskog policajca osloboditi obaveze čuvanja službene tajne ako u pojedinim slučajevima za to postoje opravdani razlozi.

Član 46.

Ova Pravila o sudskoj policiji stupaju na snagu 24.01.2005.godine i bit će objavljena u «Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH.»

**PREDSJEDNIK
PRAVOSUDNE KOMISIJE**

NADA MAJINOVIĆ